

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

27 МАЙ 2011 г.

УВАЖАЕМИ УЧЕНИЦИ,

Тестът съдържа 25 задачи по български език и литература.

Задачите са два вида: със структуриран отговор с четири възможности за отговор, от които само един е верният, и с кратък свободен отговор.

Отговорите отбелязвайте със син цвят на химикалката в листа за отговори. Може да работите и върху тестовата книжка, но напомняме, че листът за отговори е официалният документ, който ще се оценява. Поради това е задължително верните според Вас отговори да отбелязвате внимателно в листа за отговори.

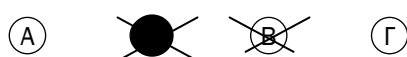
За да отбележите своя отговор, срещу номера на съответната задача зачертайте със знака **X** буквата на избрания от Вас отговор.

Например:

Ако след това прецените, че първоначалният Ви отговор не е верен, запълнете кръгчето с грешния отговор и зачертайте със знака **X** буквата на друг отговор, който приемате за верен.

Например:

За задачите със свободен отговор в листа за отговори е оставено празно място. Използвайте това място, за да запишете своя отговор.

Ако след това прецените, че записаният свободен отговор не е верен, задраскайте го с хоризонтална черта и запишете над него отговора, който според Вас е правилен.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е зачертана със знака X. За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Въпроси с избираем отговор

Прочетете текста и разгледайте таблицата, за да изпълните задачи от 1. до 4. включително.

Дадено е начало на гласуването за финала в международния конкурс „Европейско дърво на годината“, организиран от чешката фондация „Партньорство“. В него са включени за участие дървета от пет държави, сред които и България.

Оспорвано се съревновават два чинара, два дъба и една липа. Възрастта и външният вид не са единствените отличителни белези на тези дървета, които имат и забележителни истории. Хората ги ценят и ги смятат за символи на своите родни места.

Изборът на българско дърво, участник в международната надпревара, е направен сред стотици дървета, номинирани чрез националния конкурс „Дърво с корен“. В конкурса гласуваха над 6 хиляди души, като 1700 от гласовете бяха дадени за чинара на Мария Софтова. Така чинарът от село Гърмен стана едно от най-известните дървета в България, макар да не е най-старото.

Най-старото дърво у нас се намира край с. Гранит, Старозагорско, и е от вида „летен дъб“. Възрастта му се изчислява на около 1650 години.

На второ място по възраст е Байкушевата мура – черна мура, открита през 1897 г. от лесовъда Константин Байкушев, който тогава е изчислил възрастта ѝ на 1200 г. Намира се край хижа „Бъндерица“.

Резултати от конкурса „Европейско дърво на годината“

Място	Име на дървото	Държава	Брой гласове
1	липата от Лекичени	Румъния	23 298
2	чинарът от Гърмен	България	18 374
3	чинарът от Легени	Унгария	8 836
4	дъбът от Дубине	Словакия	3 403
5	дъбът от Хром	Чехия	2 312

1. Текстът е:

- А) художествен
- Б) публицистичен
- В) научен
- Г) разговорен

2. Кое твърдение е вярно, като се има предвид съдържанието и на текста, и на таблицата?

- А) Текстът и таблицата представят една и съща информация.
- Б) В таблицата е включена информация, която липсва в текста.
- В) Текстът и таблицата посочват всички най-стари дървета в Европа.
- Г) Текстът и таблицата изброяват всички държави, участващи в конкурса.

3. Кое дърво се споменава само в текста?

- А) липа
- Б) мура
- В) чинар
- Г) дъб

4. Кое твърдение е вярно, като се има предвид съдържанието и на текста, и на таблицата?

- А) Текстът информира за провеждането на международния конкурс, а таблицата – за резултатите от конкурса.
- Б) Текстът и таблицата представят изчерпателна информация за най-старото дърво в нашата страна.
- В) Последните два абзаца от текста са в пряка връзка с информацията в таблицата и я допълват.
- Г) Таблицата онагледява резултатите от националния конкурс, а текстът коментира този конкурс.

5. Кое от изреченията е сложно съставно с подчинено допълнително изречение?

- А) След време си спомняше с усмивка за патилата, които беше преживял.
- Б) Вече втори ден мисълта, дали да започна отначало, не ми даваше покой.
- В) Много ясно осъзнаваше, че го очакват и трудни изпитания, и лесни победи.
- Г) Поспря, за да си отдъхне, когато усети, че започва да се стопля и да се успокоява.

6. Какъв е видът на сложното изречение?

Търсих с поглед къде изчезна Петър.

- А) сложно съставно с подчинено допълнително изречение
- Б) сложно съставно с подчинено обстоятелствено изречение
- В) сложно съставно с подчинено подложно изречение
- Г) сложно съставно с подчинено определително изречение

7. В кой ред всички глаголи са от несвършен вид?

- А) чистя, пратя, простя
- Б) откупя, изкупя, купя
- В) режа, мисля, скоча
- Г) дъвча, губя, бърша

8. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Аз бях нейният юначен покровител, който мислено я съпровожда по света.
- Б) Радвах се всички, но не и аз, който бях чужд, неприеман в тази къща.
- В) Когато слязох долу набрах от игликата, която се жълтееше край реката.
- Г) И колко, колко аз желях да видя с очите си царицата на моята фантазия.

9. В кое изречение чрез глаголната форма е изразено желанието на говорещото лице за извършване на действието?

- А) Подкрепете нашия кандидат за председател!
- Б) Искате ли да подкрепите нашите предложения?
- В) Подкрепата за нашия кандидат е неочаквана.
- Г) Не му разрешили да подкрепи предложените участници.

10. С кой от изразите може да се замени подчертаното фразеологично словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Идваше от дъжд на вятър, а те разчитаха на неговата помощ.

- А) в дъждовни дни
- Б) при силен вятър
- В) от време на време
- Г) в слънчеви дни

11. Коя от подчертаните думи е употребена неправилно в изречението?

Както и много други творци, които пишат за селото (А), той си има обикнат (Б) регион, любими места (В), към които обитатели се чувства превързан (Г), допадат му особеностите на техния характер.

12. Коя е най-подходящата дума, с която може да се допълни изречението?

Скоростта на химичните се влияе от различни фактори.

- А) етапи
- Б) елементи
- В) реакции
- Г) вещества

13. В кой от редовете има пунктуационна грешка при цитирането?

- А) В интервю от миналата година той споделя „Вярвам в успеха и ще дам всичко от себе си, за да успея!”.
- Б) Ботевият лирически герой носи „сърце мъжко, юнашко” и е приел саможертвата в името на свободата.
- В) Всеки час учителят започваше с познатия поздрав „Здравейте, ученици!”, след което разтваряше дневника.
- Г) Вазовите герои са „немили-недраги” в чуждата страна, но мечтаят да се завърнат в родината като герои.

14. От коя творба е откъсът?

...А нашите приятели?...Почти всичките оставиха костите си на гредетинските негостоприемни височини.

- А) от „Опълченците на Шипка”
- Б) от „Немили-недраги”
- В) от „Една българка”
- Г) от „Заточеници”

15. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Експозицията на творбата „Немили-недраги”...

- А) създава метафорична представа за живота на героите.
- Б) провокира емоционалното възприемане на творбата.
- В) представя дневната красота на браилските улици.
- Г) конкретизира времето и мястото на действието.

16. Коя характеристика НЕ се отнася за образа на Бай Ганьо от „Бай Ганьо у Иречека“?

- А) отстоява националните идеали
- Б) интересува се само от себе си
- В) проявява скъперничество
- Г) държи се грубо и некултурно

17. В коя творба НЕ присъства темата за дълга към отечеството?

- А) в „На прощаване в 1868 г.“
- Б) в „Немили-недраги“
- В) в „Неразделни“
- Г) в „Заточеници“

18. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

- А) Елин Пелин е роден в село Байлово.
- Б) Пейо Яворов е роден в Чирпан.
- В) Йордан Йовков е роден в Жеравна.
- Г) Алеко Константинов е роден в София.

Въпроси с отворен отговор

19. Попълнете таблицата, като в първата колона запишете буквата, с която е означено отношението на говорещия към действието, а във втората колона – цифрата на глаголната форма, която представя съответното отношение.

А) преизказна глаголна форма	1) забравете
Б) изявително наклонение	2) били сте идвали
В) повелително наклонение	3) би потърсил
Г) условно наклонение	4) отбелязвате

20. Преобразувайте пряката реч в изречението в непряка, като спазите правилата за пунктуационно оформяне и запазете основното глаголно време.

„Десет пъти съм посещавал тази местност”, споделя един човек от туристическата група.

21. Открийте и запишете подчиненото определително изречение в състава на сложното смесено изречение.

Питах се как ще свърши всичко, тъй като имах известни притеснения, но усещането, че всяко зло е за добро, ми носеше спокойствие.

22. Препишете текста, като редактирате допуснатите правописни и пунктуационни грешки, както и грешки при членуване.

Предложиха му да ръководи строежа на пясачният замак. Важно беше да не се прекъсва работния процес за да бъде успешно претставянето на конкурса. Още се говореше за миналогодишния им шедйовър снимките на който бяха публикувани в всички месни весници и списания.

23. Попълнете таблицата, като в първата колона запишете буквата, а във втората посочите заглавието на художествената творба, от която е съответният цитат.

А) „Ох, аз ще взема черния ти срам / и той ще стане мойто вдъхновение...”

Б) „За сърцата, що се любят, и смъртта не е раздяла...”

В) „И някога за път обратен / едва ли ще удари час...”

Г) „България цяла сега нази гледа, / тоя връх висок е...”

24. В първата колона запишете буквата, след която е представен текст от изучена в VII клас творба, а срещу нея във втората колона – името на литературния герой, за когото се отнася съответният цитат.

А) „Оня, който разказваше, беше един висок мъж ... с лукави, дръзки очи. Той носеше едно огромно, извехтяло и без копчета палто и громкото име...”

Б) „И наистина, ... разлюти супата си до такваз степен, щото един непривикнал човек би се отровил. И почна да сърба...”

В) „Като бърбеше тъй, той влезе в килията си и след две минути излезе с расото, но обут на босо, гологлав.”

Г) „... често оставя тежък сноп и дълго се ослушва. После усмихнат и бодър, гледа как жънат сами-самички стара майка и малка сестрица.”

25. Запишете с две-три изречения какво е внушението на израза *Бяха сред общество, но бяха в пустиня*, употребен във II глава на творбата „Немили-недраги”.